

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ Ο Β΄ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

Τὰ κρητικεπικονα ἔνευρα τοῦ βασιλέως. Τὰ παλάτια ποὺ ἀδειάζουν τὰ ταμεία. Χρήματα !... Χρήματα !... Χρήματα !... Ζητείται πρωθυπουργός. Ἡ συνωμοσία. Ὁ βασιλεὺς πάσχει διανοητικῶς ! Ἡ περιπέτεια τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ κήρυξις τῆς Ἀντιβασιλείας. Ὁ Λουδοβίκος ὑπὸ ἐπιτήρησιν. Τὸ τελευταῖο διάγγελμά του. Ὁ τραγικὸς περίπατος. Μία δολοφονία καὶ μιὰ αὐτοκτονία. Μία τραγικὴ αὐτοκράτειρα μπρὸς στὸ πτώμα ἐνὸς τραγικοῦ βασιλέως, κλπ.

IV

Τὰ χρόνια περνοῦσαν ἐντομετῶν μὰ ὁ Λουδοβίκος ἐξακολουθοῦσε νὰ ζῆ πάντοτε μέσ' στὰ δνευρά του. Ἡ μόνη του ἐπαφή μὲ τὴν πραγματικότητα ἦταν ἡ ἀρχιεπικονα. Ὅλο καὶ ἐχτιζε καινούρια παλάτια. Παλάτια ὄνειροδόου πλοῦτου, ἀμύθητης πολυτελείας, παλάτια παραμυθένια. Μὰ καὶ αὐτὰ τάχιζε γιὰ νὰ στεγάσῃ μέσα στίς αἰθούσας του, ποὺ ἦσαν γεμάτες ἀπὸ ἀνομιήσας τοῦ παρελθόντος, τὰ δνευρά του.

Ὅλα αὐτὰ ἄμας ἐστοιχίζαν ἑκατομμύρια, πολλὰ ἑκατομμύρια καὶ τὸ δημόσιο ταμεῖο εἶχε σχεδὸν ἀδειάσει πεῖα. Τὰ χρέη τοῦ βασιλικοῦ θησαυροφυλακείου εἶχαν φτάσει σ' ἕνα περίου σημερινὸ δισεκατομμύριον φράγκων. Ἡ χρωκοκτία ἀπειλοῦσε πεῖα τὴ Βαυαρία καὶ ἡ κυβερνήσας εὐρισκομετας πρὸ ἀδιεόδου, ὑπέβαλαν τὴν παρατήρησή τους ἡ μία ἄσπερ' ἀπ' τὴν ἄλλη. Ὅσῳσὸ ὁ βασιλεὺς ἤθελε ἀκόμη χρήματα, χρήματα πολλὰ γιὰ νὰ χτισῇ καινούρια παλάτια. Ἡ κυβερνήσας ἄμας δὲν ποροῦσε νὰ τοῦ τὰ χορηγήσῃ. Τότε ὁ Λουδοβίκος ἐκάλεσε τὸ σταυλόηγο του καὶ τοῦ ἀνέθεσε νὰ πῆ νὰ βρῆ τὸν πρῶν πρωθυπουργὸ Ζίγκλερ καὶ νὰ τοῦ ἀναθέσῃ ἐκ μέρους του, τὸ σχηματισμὸ νέας κυβερνήσας. «Πῆς του—τοῦ εἶπε—ὅτι τοῦς σημερινούς μου ὑπουργούς θὰ τοῦς δώσῳ, γατι μοῦ ἔγιναν πεῖα ἀφορητοί. Αὐτοῦς θὰ γίνῃ πρωθυπουργός ἂν ταχοποίση τὰ πράγματα ὅπως τὰ θέλω ἐγὼ... Μοῦ χρειάζονται, πολλὰ ἑκατομμύρια γιὰ νὰ χτισῳ καινούρια παλάτια. Πῆς του πὼς αὐτὰ εἶνε ἡ μεγαλειότερα γὰρ τῆς ζωῆς, ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ, λόγω ἐλλείψεως χρημάτων, σταμάτησα τὸ χτισμὸ τους, εἶμαι κυριολεκτικῶς δυστυχῆς, ὅτι σκέπτομαι νὰ παρατηθῶ, ν' αὐτοκτονήσω, ὅτι ἡ κατάστας αὐτὴ πρέπει νὰ τελειώσῃ, ὅτι ἡ οἰκοδομῆς πρέπει νὰ ἔναρχισῶν γρήγορα καὶ, ὅτι ἂν τὰ κάνῃ δλ' αὐτὰ, θὰ μὲ ἔναρξῃ στὴ ζωῆ... Ἡ εὐτυχία μου ἔναρτάται ἀπ' αὐτό...» Μὰ ὁ κ. Ζίγκλερ ἀρνήθηκε ν' ἀναλάβῃ τὴν κυβερνήσῃ ὅπ' αὐτοῦς τοῦς ὄρους καὶ ἔτσι ὁ Λουδοβίκος δὲν εὐρισκε πεῖα κανένα ἔμπιστο γιὰ νὰ τοῦ ἀναθέσῃ τὸ σχηματισμὸ τῆς κυβερνήσας.

Ἐκεῖνο ὄμας τὸ ὅποῖον ἀγνοοῦσε ὁ βασιλεὺς ἦταν ἡ μεγάλη συνωμοσία ποῦ γινόταν ἀπὸ παρασκόνηια εἰς βάρος του. Οἱ θεῖοι του Λουδοβίκος καὶ Λεοπόλδος, βλέποντας τὴν κατάσταση, εἶχαν ἀρχίσει νὰ φοβοῦνται γιὰ τὴν δυναστεία τους. Φοβόντουσαν μὴπως ἐξεγερθῇ ὁ λαός, ὅποτε ἡ καταστροφή θὰ ἦταν ἀνεπαρόρθητη. Καὶ διοργάνωσαν μιὰ συνωμοσία, τῆς ὁποίας σκοπός ἦταν ἡ προσωρινὴ ἡ ὀριστικὴ ἀπομάκρυνσις τοῦ Λουδοβίκου ἀπὸ τὸ θρόνο καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς ἀντιβασιλείας στὸν πρίγκηπα Λεοπόλδο.

Ὁ Λουδοβίκος, στὸ διάστημα αὐτό, ἐντελὸς ἀνυπόπτος, ἐξακολουθοῦσε νὰ ψάχνῃ γιὰ νὰ βρῆ χρήματα. Ἐνωῖσθε ὅτι ὁ θρόνος του, τὸ μέλλον του, ἡ ζωῆ του, ἔναρφντο μονάχα ἀπ' αὐτὰ. Τοῦ κάκου ἀπετάθη σχετικῶς πρὸς τὸν τραπεζικτὸ οἶκο Ρότσιλντ καὶ τὸ Σάχη τῆς Περισίας, ζητώντας τεράστια δάνεια. Τοῦ κάκου κατήσας ἕνα σχέδιο συμφωνίας μὲ τὴ Γαλλία, διὰ τοῦ ὅπου αὐτὴ θὰ τοῦ ἔδινε εἰκοσι ἑκατομμύρια φράγκα καὶ ἐκείνος θ' ἀνελάμβανε νὰ μείνῃ ἡ Βαυαρία οὐδέτερα σὲ περιποίηση μὲλλοντος γαλλογεομανικοῦ πολέμου. Εἶνε ἀρχίσει μάλιστα νὰ ψυθίζεσται, κατὰ τὸ 1886, ὅτι ὁ Λουδοβίκος, ἀπελεισμένος πεῖα νὰ βρῆ πονθητὰ ἄλλοῦ χρήματα, εἶχε ἀποφασίσει νὰ βάλῃ χεῖρ στίς καταθέσεις τῶν τραπεζῶν ὑπὸ τύπον δανείου. Μὰ δὲν ἔπαρθε. Οἱ γατροί, οἱ ὅποιοι τὸν περιετοίχιζαν, χωρὶς νὰ τὸν ἐξέτασων, βλέποντας μόνο τὰ δσα ἔκανε, ἀνεκρίνοσαν αὐτοῦς συγγενεῖς του ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔπασχε διανοητικῶς. Ὁ πρίγκηπ Λεοπόλδος, ὁ θεῖος του, ὅσπερ' ἀπὸ μερμῶνους διαταγούς, στὸ τέλος ἔμεινε συμφωνῶν μαζί του. Τὸ πᾶγμα ἀνεκοινώθη καὶ τὴν κυβερνήσῃ καὶ, ὅλοι μαζί, ἀπεράσισαν νὰ κηρύξων τὴν ἀντιβασι εἰς καὶ νὰ τεθῇ ὁ βασιλεὺς ὑπὸ ἐπιτήρησιν.

Κι' ἄμας μὰ ἐπιτροπῆ, ἀπαρτιζομένη ἀπὸ τὰ κριώτερα μέλη τῆς κυβερνήσας, ἐκρίνωε γιὰ τὸ παλάτι τοῦ Χοχενσβαργάκου, ὅπου βρισκόταν τίς ἡμέρες αὐτές ὁ βασιλεὺς, γιὰ νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ μὲ τρόπο τὴν κήρυξῃ τῆς ἀντιβασιλείας. Ἡ ἐπιτροπῆ ἔπασχε ἀπὸ παλάτι τὰ μεσάνυχτα, μὰ ὁ βασιλεὺς βρισκόταν τὴν ὄρα ἐκείνη σὲ κάποια ἐκδρομὴ μαζί μὲ τὸν πιστὸ ὑπασιπιστὴ Ντουρκχέιμ. Ἡ ἐπιτροπῆ ἐγκατεστάθηκε στὸ παλάτι, δέσπινεσε καὶ κατόπιν συγχρότως συμβούλιο. Μὰ ἐνῶ συζητοῦσαν ὁ ἄμαξας Ὅσπερ ὅσπερ, ἀφορισμένους φίλους τοῦ βασιλέως τοῦς ἄκουε. Ἄμας εἶρεξε καὶ εἰδοποιήσε τὸν κηρῖο του γιὰ τὰ διαδραματιζόμενα, κτευονόντας τὸν νὰ φύγῃ μὰ ὄρα ἀρχίτρε. Μὰ ὁ Λουδοβίκος δὲν τὰ πιστεύε, δὲν ἤθελε νὰ τὰ πιστέψῃ. Δὲν ποροῦσε νὰ φαντασθῇ ὅτι οἱ συγγενεῖς του καὶ οἱ φίλοι του τὸν ἐπρόδοσαν. Καὶ περιόλυτο: ἀποεραβήτρεχε

στὸν πύργο τοῦ Νιουφρσβανστάιν γιὰ ν' ἀναπαυθῇ.

Κατὰ τίς τέσσερες τὸ πρωῖ, εἶνε ἀρχίσει πεῖα νὰ ἔναρξῃ. Λεπτὴ βροχοῦλα ἔπαρτε καὶ πυκνὴ ὄμιχλη σκέπαζε τὸ δάσος ποῦ περιεστοιχίσε τὸν πύργο, στὸν ὁποῖο βρισκόταν ὁ βασιλεὺς. Ἐξάνα τέσσερα ἄμαξια σταμάτησαν μπρὸς στὴν κυρία εἰσοδο. Ἄμας ἡ φρουρὰ ἔπαρτε ἐκεῖ, καὶ ζήτησε νὰ μὰθη ποιοὶ ἦσαν καὶ τὴ ζητοῦσαν. Ἦταν ἡ ἐπιτροπῆ, ἡ ὁποία ἀποκαομῆνη πεῖα νὰ περιμένῃ τὸ βασιλεῖα στὸ Χοχενσβαργάκου, εἶχε πᾶσι νὰ τὸν βρῆ στὸ Νιουφρσβανστάιν. Μὰ οἱ φρουροὶ τῆς ἀπαγορεύσαν τὴν εἰσοδο. Ὁ βασιλεὺς εἶνε ἀρρωτος—εἶπαν τότε τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς—καὶ φέροιμας γατροῦς γιὰ νὰ τὸν θεραπεύσων. Μὰ οἱ φρουροὶ ἀπάντησαν: «Ἐχομε ἐντολὴ νὰ μὴν ἀφήσομε κανέναν νὰ μῆ μῆσα».

Μόλις ὁ Λουδοβίκος τὰ ἔμαθε δλ' αὐτὰ, ἔγινε ἔξω φρενῶν. Διέταξε ἄμας τῆς φρουρᾶς νὰ συλλάβῃ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ τὰ φυλάκισῃ. Τῆς εὐκαρίας ὄμας αὐτῆς ἐποφελήθη ὁ πρίγκηπ Λεοπόλδος γιὰ νὰ ἀπευθίνη πρὸς τὸν Βαυαρικὸ λαὸ, κηρύσσοντας τὴν ἀντιβασιλεία, τὴν ἀκόλυθη προκήρυξῃ:

«Ἐν ὀνόματι τῆς Ἄσπῃς Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως. Ὁ ἡμέτερος βασιλικὸς Οἶκος καὶ οἱ πιστοὶ Βαυαρικὸς λαός, ἐπλήγησαν ὑπὸ Φλιβεροῦ δυστυχῆματος, κατόπιν ἀνεξέρευνήσων βουλήσων τοῦ Ὑψίστου: ἡ ὄσαρὰ καὶ ἀνάσας ἀσθένεια τοῦ προσφιλοῦς μου ἀνευρῖου, τοῦ Παντοδυνάμου Βασίλεως μου καὶ Κυρίου, τῆς Ἄσπῃς Μεγαλειότητος Λουδοβίκου τοῦ II, τὸν ἱμπαδοῖσῃ τὸν λοιποῦ, συμφωνῶν πρὸς τὸ ἀρθρον II, παράγραφο II, τοῦ Συντάγματος, νὰ ἐξασκήσῃ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν... κλπ...

Ἀφρο ἐκηρύχθη στὸ Μόναχο, ἡ ἀντιβασιλεία, τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς μαζί μὲ τοῦς γατροῦς καὶ τοῦς νοσοκόμους ποῦ τοῦς συνώδεσαν, διατελοῦσαν ὑπὸ ἐπιτήρησιν σὲ μιὰ ἰσόγεια αἰθούσα τοῦ πύργου Νιουφρσβανστάιν. Ἐντομεταξὺ, οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ὀρεινοὶ τῶν περικύμων προσέτρεχαν, ἐντολοὶ γιὰ νὰ βοηθῆσων τὸ βασιλεῖα. Ἐκείνους, ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, συνάσασε διάφορους διαταγῆς, τίς ὁποῖες ἕνας λακῆς ἀνεκοινῶσε στους κρατούμενους: γιὰ νὰ τοῦς τρομοκρατήσῃ. «Οἱ προδοτὰ—διέτασε ὁ Λουδοβίκος—θὰ καταδικαστῶν εἰς θάνατον: θὰ τοῦς κῶνουν τὴ γλώσσα καὶ τὰ χεῖρα, θὰ τοῦς μαστιγώσων μὲ χειρὶ θανάτου καὶ θὰ τοῦς γδάρων...» Οἱ δυστυχεῖς εἶχαν ἀρχίσει νὰ φοβοῦνται γιὰ τὴ ζωῆ τους, ὅταν ἔξάνα ἔπαρσε στὸν πύργο ὁ νομάρχης τῆς περιφέρειας, φέροντας διαταγὴ τῆς ἀντιβασιλείας πρὸς τὴ φρουρὰ ν' ἀποσυρθῇ. Ἡ φρουρὰ ὕπικουσε καὶ οἱ κρατούμενοι ἐλευθερώθησαν.

Τότε ὁ βασιλεὺς ἔγραψε μαζί μὲ τὸν ἀφοσιωμένον του ὑπασιπιστὴ Ντουρκχέιμ τὸ ἀκόλυθο διάγγελμα πρὸς τὸν Βαυαρικὸ λαὸ:

«Ἐγὼ, ὁ Λουδοβίκος II, βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, εὐρισκομαι εἰς τὴν ἀνάγκη, ν' ἀπευθίνω εἰς τὸν προσφιλῆ μου λαὸ καὶ εἰς ὀλόκληρο τὸ Βαυαρικὸ ἔθνος τὴν ἀκόλυθον πρόκοινησιν: Ὁ πρίγκηπ Λεοπόλδος σχεδιάζει, παρὰ τὴν θέλησιν μου, ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀντιβασιλεία τῆς χώρας μου, ἡ δὲ παραιτηθεῖσα κυβερνήσας, ἐξαπατήσασα τὸν λαὸν ἐκείνῃ τῆς καταστίσεως τῆς ὕβλας μου, προετοιμάζει πράξεις ἐσχάτης προδοσίας. Ἐἶμαι ὕβεις σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, ὅπως τῶσθε ἄλλος μονάρχης, ἀλλ' ἡ ἐσχάτη προδοσία ἐξελίσσεται κόσων καταπληκτικῶς καὶ ταχῶς ὅστε φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ ἔχο τὸν ἀναγκαῖον χρόνον διὰ νὰ λέβρω τὰ καταλλήλα μέτρα ἐναντίον τῶν ἐγκληματικῶν προθέσεων τῆς κυβερνήσας.

Ἐἰς περιπτώσιν κατὰ τὴν ὁποῖαν τὰ σχέδια τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου ἤθελον πραγματοποιηθῆναι καὶ κατὰ τὴν ὁποῖαν, ἡθέλε καταφροῦσαι, παρὰ τὴν θέλησιν μου, νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν, ἐπιφορτίζω τοῦς πιστοῦς φίλους μου, νὰ περαμυνηθῶν τῶν δικαιωμάτων μου δ: ἔλων τῶν μέσων καὶ εἰς πᾶσαν περιστάσιν.

Ἀναμένο ἀπὸ ὄλους τοῦς πιστοῦς μου ὑπαλλήλους, καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοῦς ἀξιοματιωμένους καὶ στρατιώτες, ἡ ἐνθυμηθῶν τὸν ἐπίσημον ὄρκον διὰ τοῦ ὁποῖου μοὶ ἐδῆλωσαν πίστιν. Μὰ μὴ ἀπομῆσων ἀφοσιωμένους εἰς τὰς κηρῖσῖσους αὐτὰς ὄρας καὶ νὰ μὲ βοηθῆσων ὅπως καταπολεμήσων τὸν προδοτὰ...»

Μὰ ἦταν πεῖα ἀργὰ καὶ τὸ διάγγελμα αὐτὸ δὲν ἔπαρσε ποτὲ στὸν πορορισμὸ του. Ὁ Ντουρκχέιμ συγχρότως ἔστειλ' ἕνα τηλεγράφημα στὸ Σύνταγμα τῶν Κυνητῶν νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειαν τοῦ βασιλέως, μὰ ἦταν ἐπίσης πολὺ ἀργὰ. Ἡ ἀντιβασιλεία εἶχε ἦδη ἀπευθίσει παντοῦ διαταγῆς καὶ τὴ τηλεγραφία βρισκόνοσαν στὰ χεῖρα τῆς. Ἐνας εἰδικὸς ταχυδρόμος τότε κατόρθεσε νὰ φθάσῃ σ' τὸ Ἀστυρικὰ σύνορα καὶ νὰ στείλῃ ἀπὸ κεῖ τηλεγραφήματα τοῦ Λουδο-

Ὁ Βάγνερ

βίχου προς το Βίσμαρκ και το βασιλέα της Πρωσίας, διά των όποιων ζητούσε τη βοήθειά τους. Μά ήταν άργα, πολύ άργα, γιατί τά πάντα πια είχαν συντελεσθή και η 'Αντιβασιλεία ελχ' επικρατήση. 'Αμέσως δύο διαταγές έφτασαν από το Μόναχο, διά των οποίων διατάσσου ο Ντουρκχέιμ να παρουσιασθή ενώπιον της Κυβερνήσεως. Στην αρχή ο πιστός υπακούστης άρνήθηκε να υπακούσθ, μά κατόπιν έπεισθη και έφυγε. 'Όταν έφτασε στο Μόναχο, συνελήφθη άμέσως.

Μόλις έφυγε κ' ο τελευταίος φίλος του βασιλέως, δύο μέλη της Κυβερνήσεως έφτασαν στο Νουμφρανστάιν, συνοδευόμενα από ένα πλήθος άξιωματικών, ψυχιάτρων και νοσοκόμων. 'Αμέσως ένας υπηρέτης έτρεξε και τους έλεγε να σπεύσουν προς τα διαμερίσματα του βασιλέως, γιατί ή Αυτού Μεγαλειότης, ένκενυρισμένη μέχρι παροξυσμού άπίστευσε ότι θά γκρεμιστή από τα παράθυρα του παύου. 'Αμέσως έκτακτα μέτρα έλήφθησαν : οι έξοδοι των διαδρόμων απέκλεισθησαν και νοσοκόμοι έκρύφτηκαν στα δωμάτια, στα οποία θά πήγαινε ο βασιλέως, άν έπρόκειτο να πραγματοποιήση την άπειλή του.

'Απόλυτη σιωπή και άγνοια έκρατούσε μέσ' στο παλάτι. 'Αξανα μέσα από μία αίθουσα των ιδιαιτέρων διαμερισμάτων του βασιλέως άκούσθησαν βήματα. Μία πόρτα άνοιξε και ο Λουδοβίκος παρουσιάσθη γιγαντώδης και κάλεσε έναν υπηρέτη στον όποιο άρχισε να δίνει ακατάληπτες διαταγές. 'Αμέσως εισώφησαν άπ' όλες τις μεριές ό απεσταλμένοι της αντιβασιλείας, περικυκλώνοντας έτσι το Λουδοβίκο. Πριν εκείνος προφθάση να κάνει την παραμικρή κίνηση, οι νοσοκόμοι του έπιασαν τά χέρια, ενώ ο δόκτωρ φόν Γκούντεν, προχωρώντας προς αυτόν του έλεγε :

— Μεγαλειότατε, εφόσον και στή δυσάρεστη ανάγκη να έπιτελέσω σήμερα το θλιβερότατο καθήκον της ζωής μου. 'Η 'Υμετέρα Μεγαλειότης, κατόπιν διαγνωσώς τεσσάρων ιατρών, έκρίθη άνεύθυμος. 'Ο πρίγκιψ Λεοπόλδος έκήρυξε την αντιβασιλεία. 'Εχω διαταγή να συνοδεύω άπόψε την 'Υμετέρα Μεγαλειότητα στο άνάκτορο του Μπέργκ.

— 'Α! φώναξε με όδινή έκείνη τη στιγμή ο Λουδοβίκος. Τι με θέλετε ; Τι σημαίνουν όλ' αυτά ;... Πώς μπορείτε να λέτε ότι είμαι άσθενής, αφού δεν μ' ξενότασε ποτέ ;

— Μεγαλειότατε, δεν όπηρεσε χαμηιά ανάγκη γι' αυτό... Μόνος σας έδόσατε ένα σωρό άποδείξεις της άπθηνείας σας...

— Και πόσον καιρό θά διαρκέσει ή θεραπεία μου ;

— Ένα χρόνο, σύμφωνα με τό Σύνταγμα...

— 'Ω, άπάντησε ο Λουδοβίκος, δεν χρειάζεται τόσο πολλές καιρός γιά να ξεκάνει έναν άνθρωπο.

— Μεγαλειότατε, είπε τότε ο γιατρός, ή τιμή μου μου έπιβάλλει να μη σάς άπάντησω.

Στις τέσσερες τό πορτί, ο βασιλέως μαζί με δλη αυτή την ακολουθία ή μάλλον την φρουρά, ξεκίνησε γιά τον παύο του Μπέργκ. 'Ο Λουδοβίκος έιπε μερικά άστεία, βλέποντας ότι τό παλιό οικογενειακό του άνάκτορο είχε περικλεισθή με ολοκαίνουργιους φράχτες, ότι σε κάθε βήμα όπηχαν σκοποί ποί προσπαθούσαν να κρηφώνται, ότι μαχαίρα δεν όπηχαν στα σεβρίτια του τραπέζιου και ότι γενικόως όλο τό παλάτι έμοιαζε τώρα με πλόσινο φρενοκομείο. Κοιμήθηκε νωρίς, και την άλλη μέρα, Κυριακή της Πεντηκοστής, έξπνθηκε έντελώς ή ησυχ. Βλέποντας αυτό, ο δόκτωρ φόν Γκούντεν έστειλε προς την κυβέρνηση τό λακονικό τηλεγράφημα :

— 'Όλα πηγαίνουν καλά !

Κατά τις πέντε τό απόγευμα, ο βασιλέως προημεμίτισε λίγο και έπειτα προσκάλεσε τον δόκτωρα φόν Γκούντεν νά τον συνοδεύσει και να κάνουν έναν περίπατο. Ξεκίνησαν κατά τις έξήμισυ και τράβηξαν ήσυχα πρόνοτας μία δεινροστομία του πάρκου, ή όποία ακολουθούσε την όχθη της λίμνης Στάρνμπεργκ. 'Ο δόκτωρ είχε κρίνει περίττο να τους συνοδεύσει και νοσοκόμος. 'Ο βασιλέως ήταν ή γλώσσας, κ' ο περίπατος τους δεν θά διαρκούσε πολύ. 'Εξ άλλου, ο δόκτωρ έκρινε τον έναν τό άρκετά δυνατό, ώστε να συγκρατήση τό βασιλέα, άν του έρχόταν χαμηιά κρίσις.

Λίγο μετά την άναχώρηση των δύο περιπατητών, ο ούρανός πού ήταν ήδη συννεφιασμένος, σκοτεινέσε άκόμη περισσότερο και βροχή άρχισε να πέφτει. Στο παλάτι άρχισαν ν' άνησυχούν γιά τό βασιλέα και τό δόκτορα. Φοβόντουσαν μήν τους τύσει χαμηιά μπόρα στο δρόμο. 'Η ώρα όμως περνούσε και μ' αυτού δέ φαινόντουσαν πουνθεία. 'Επάρμισαν, όχτι, όχτιομση... 'Η μόρρα είχε έστωσάσι πια. 'Ο δόκτωρ Μύλλερ, ό όποίος είχε μείνει στο παλάτι τά είχε χαμένα. Στις έννά ή ώρα όλο τό προσωπικό των άνακτόρων ήταν πια άνάστατο κ' ή έρευνα άρχισαν μέσ' στο πάρκο. 'Όλο τό πάρκο ψάχθηκε προς όλες τις διευθύνσεις του, μά οι περίσκοποι γούρασαν ή μία κατόπιν της άλλης, χωρίς να βρούν ούτε τό βασιλέα, ούτε τον δόκτορα. Κατά τις δεκά, εστάλη στο Μόναχο τό ακόλουθο τηλεγράφημα : **Βασιλεύς και Γκούντεν δεν έπανήλθεν είστί εκ περιπατού. Δραστήρια : άναζητήσεις ενεργούνται.**

Τίλος, κατά τις δέκα κ' μι μισή, ένας ύπρητής βρήκε στην όχθη της λίμνης τό καπέλλο της Αυτού Μεγαλειότητος με τη διαμαντινή πόρπη του. Σέ λίγες στιγμές, βρήκαν εκεί κοντά και τό καπέλλο του γιατρού, τό σακκάκι του βασιλέως και μία όμπρέλλα. 'Αμέσως όλοι έτρεξαν προς τη λίμνη και έξπνθησαν ένα βαρκάχη. 'Ο Μύλλερ, ο νοσοκόμος του και ο αδιάρχης του Μπέργκ μπήκαν στη βάρκα. Μόλις τράβηξαν μερικά κουπίες, ο αδιάρχης έβγαλε μία κρανηγή τρύμου κ' άμέσως πηδώντας μέσ' στο ήχο νερού, άνέβασε ένα πτώμα πού έπέπλεσε σχεδόν στην έπιφάνεια. 'Ηταν ο βασιλέως με τό ποικαμίσι ! Λίγα μέτρα παραξέ, δεύτερο πτώμα : ο δόκτωρ φόν Γκούντεν ! Κι' οι δύο τους ήταν πια νεκροί πρό όρων. Τό ρολόϊ

**ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΥΒΥΜΟΓΡΑΦΟΙ
ΣΤΙΣ ΔΑΣΠΕΣ**

Με άνασχωμένο τό μεταξωτό φόρεμα λιγάκι περισσότερο από τό κανονικό, πατώντας σιγά-σιγά στις μύτες, περνά από τό ένα πεζοδρόμιο στο άλλο.

Τι λίσπη !...
'Ο κόσμος όλος στέκει σά χάχας και τήν κυττά, με τεντωμένα τά μάτια, με τεντωμένα τά νευρα και νοούθει να έξπνθούν μέσα του κάπιοι πόθοι...Και καταλαβαίνει τό αίμα να τρέχει με όρημή από τις φλέβες στην καρδιά, με όρημή άκατάσχετη σά να γυρεύη να βγή έξω!... Μά έκείνη μάρμαρο, άναίσθητη, δέ όχνηε ούτε μά μιά γάση γής.

'Όλο περπατεί σιγά-σιγά να μη λερωσθή τό κορμό παπουτσάκι της και τη μούρη μεταξωτή κάλτσας... 'Όλα τά άπειλεί ή λίσπη.

Κ' ενώ περπατεί άκούει τον κόσμο να χουχουλίζεται τριγύρω της. Κι' ό ήλιος άκόμα από κεί ψηλά πού τη θωρεί και τη λυγυρεσει και τη λατάρει κ' αυτός, έχει άφρησει τη δουλειά του και κάθεται τεμπέλης καλλιτέχνης, και χαράζει σά σαστισμένος από τά θέληγρά της με συγχιόμενες σκιές τό σκίτσο της άπάνου στο μουσεκίενο δρόμο !

Και γού πού στέκο έκεί στο πλάι, και χαζεύω άφηρημένος μπροστά σε μία βιτρίνα...φαρμακείον και όίχνα δειλά-δειλά τά μάτια μου στο χυτό της πόδι, πού βουτιέται μέσα στις λίσπες, ενώ από τη μία μεριά θαμιάω την καλαισθησία του δημοφώνου, από την άλλη θυμώνομαι και βλαστημώ, γιατί έκάθησε και μ' έστιασε άνδρωσω με αίσθησει, με πνοή, με νευρα και δέ μ' άφηνε όπως ήμουνα την πρώτη φορά...έτσι δά λίσπη !... **ΚΩΣΤΗΣ ΚΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ**

**ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΕΣ
ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΙ**

Ένας άπ' τους πιο πρωτόγονους και τους πιο άξεστούς λαούς της Εδώφτης εινε οι Μαυροβούνιοι, γιά τους όποιούς ή έπιστήμη και τά μέσα της εινε πράγματα έντελώς άγνωστα.

Οι Μαυροβούνιοι πιστεύουν ότι τις άρρώστειες τις μεταφέρουν και τις μεταδίδουν όρισμένοι κακοί άνεμοι τους όποιους προσαλούν τά κακά πνεύματα, γυρνώντας από χωριό σε χωριό, όσάκις εινε νύχτες σκοτεινές. Γι' αυτό γιά να προφυλαχθούν, κάθε βράδυ λίγο πριν νυχτώσει, κλείνουν ερμητικά δέν πόρτες και τά παράθυρα των σπιτιών τους και δέν τ' άνοίγουν γιά κανένα λόγο προτού ξημερώση. Το γεγονός αυτό εινε μά από τις αιτίες, γιά τις όποιες ή φυματίσις κάνει θράση στο Μαυροβούνιο παρά τό ήγεινέο κλίμα του.

'Όταν, λίγα χρόνια μετά τον Εξωστιακό πόλεμο, μία μεγάλη άποστολή του Διεθνούς 'Ερυθρού Σταυρού έπήγε στο Μαυροβούνιο δέν κατόρθωσε να παράσχη σχεδόν χαμηιά βοήθεια στους κατοίκους του, γιατί οι πρωτόγονοι έκείνοι άνθρωποι δέν έννοούσαν με κανένα τρόπο να δεχθούν τά φάρμακα της έπιστήμης, ούτε και ν' άκούσουν τις συμβουλές των γιατρών.

Μεταξύ των άλλων, ή άποστολή του 'Ερυθρού Σταυρού έπεσκόφη κ' έναν γέρο Μαυροβούνιο πού έπαυσε από κάποια χρόνια πάθηση του λάβραγγος κ' ό όποίος έπίστευε ότι ή πάθησις του ώφείλετο στο ότι ή... γλώσσα του, ήταν ύπερβολικά μικρή. 'Ο γέρος αυτός δέν ήθελε να δεχθή τά φάρμακα πού του έδιναν οι γιατροί του 'Ερυθρού Σταυρού και τότε μόνο έπεισθη νά τό πάρη όταν έκείνοι του έιπαν ότι με τά φάρμακα θά μεγάλω ε ή γλώσσα του.

'Όταν ένας Μαυροβούνιος βγάλη κανένα δόντι του, βουλώνει άμέσως τό στόμα του μ' ένα μαντήλι και τό κρατάει έτσι βουλωμένο όρες πολλές. Και έξερτε γιατί ; Γιά να μην πάη κανένα άπ' τά κακά πνεύματα και φοληρήση στο κοίφωμα πού άφισε τό δόντι !..

τού βασιλέως ήταν σταματημένο στις 5 και 15 !
'Αμέσως γύρισαν στην όχθη. Άρκετό πλήθος ήταν συγκεντρωμένο εκεί και λέπνθημν πομπή, αφού έποκοθηθήσαν τά πτώματα σε φορεία, ξεκίνησε γιά τό παλάτι, υπό τό θλιβερό φως μερικών φαρών. 'Εκει ο δόκτωρ Μύλλερ, έξετάζοντας τά πτώματα, είδε στο πρόσωπο και στη μύτη του Γκούντεν βαθειές γραντινούσις κ' άπάνω από τό δεξί μάτι του τό σημάδι μιας δυνατής γροθιάς. Σέ λίγο δέ δεικναι και στο λαμύο του ίχνη στραγγαλισμού.

'Ετσι άποδεικνύεται ότι ο Λουδοβίκος στραγγάλισε τό σύντροφό του, ό όποίος θέλησε, φαίνεται, να τον έμποδίση ν' αυτοκτονή. Τόν έφορσε κατόπιν στη λίμνη, όπου σε λίγο έπεσε κ' ό ίδιος.

Τό πτώμα του βασιλέως έτοκοφτηθή, σ' ένα μεγαλοπρεπέστατο φρέσκο, μέσ' στο δωμάτιο του. Σέ λίγο μά πόρτα άνοιξε και μία γυναικα μπήκε μέσα...

'Ηταν ή 'Ελισάβετ, ή τραγική αυτοκράτειρα της Αύστριας, την όποία ή τύχη είχε όδηγήσει έκείνη την ήμέρα στο Μπέργκ, γιά να δη τό νεκρό του πνιγμένου βασιλέως και έξεδέφυρο της.

Θέλησε να τον κλάψη, μά ν' άλλεπάλληλα χτυπήματα της τραγικής της Μοίρας, είχαν κάνει τά δάχρυα να στεγνώνουν πια σά μάτια της...

'Η γνωστοτάτη Γαλλίς συγγραφέυς Κολέτ